

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ
СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвячена 100-річчю з дня народження професора, заслуженого працівника вищої школи України
Фесенка Дмитра Мусійовича*

ПОЛТАВА 2026

УДК 657:005:316

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції. Полтавський державний аграрний університет (26 березня 2026 р.). Полтава, 2026. 1770 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗОЛЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету

КОБСЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЛПСЬКИЙ РОМАН - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ЄРШОВА НАТАЛІЯ – д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ISBN 978-617-8797-26-3 2026-19

© Автори, 2026

© Кафедра обліку і оподаткування, 2026

© Полтавський державний аграрний університет, 2026

ТАТАРЕЦЬ КАРИНА, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ТЮТЮНИК ЮРІЙ**, к.е.н, доцент,
професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛІКВІДНОСТІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Стабільність функціонування підприємства значною мірою залежить від його здатності своєчасно виконувати фінансові зобов'язання та підтримувати належний рівень платоспроможності. В умовах сучасної економіки, що характеризується високим рівнем конкуренції, нестабільністю ринкових умов та зростанням фінансових ризиків, особливого значення набуває ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства. Одним із ключових показників, який відображає реальні можливості суб'єкта господарювання розраховуватися за поточними зобов'язаннями та забезпечувати безперервність своєї діяльності, є ліквідність. Саме вона значною мірою визначає рівень фінансової стійкості підприємства, його надійність для партнерів, кредиторів і інвесторів.

У системі фінансового аналізу ліквідність посідає важливе місце, оскільки дозволяє оцінити співвідношення між активами підприємства та його короткостроковими зобов'язаннями, а також визначити здатність швидко трансформувати активи у грошові кошти. Результати такої оцінки є важливими як для внутрішнього управління підприємством, так і для зовнішніх користувачів фінансової інформації, адже вони відображають реальний фінансовий стан та рівень фінансової безпеки суб'єкта господарювання. У цьому контексті особливої уваги потребує теоретичне осмислення сутності ліквідності підприємства та її значення у процесі оцінки фінансового стану.

Ліквідність підприємства – це його здатність швидко продати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань [1, с. 50]. Вона характеризує можливість підприємства своєчасно виконувати свої короткострокові фінансові зобов'язання за рахунок наявних активів, що можуть бути перетворені у грошові кошти. Рівень ліквідності значною мірою залежить від структури активів підприємства, швидкості їхньої реалізації та співвідношення з поточними зобов'язаннями.

Ліквідність тісно пов'язана з поняттям платоспроможності підприємства, проте ці категорії не є тотожними. Якщо ліквідність характеризує здатність активів підприємства швидко перетворюватися на грошові кошти для покриття поточних зобов'язань, то платоспроможність відображає фактичну можливість підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання. Іншими словами, ліквідність формує потенційну основу платоспроможності, забезпечуючи підприємству необхідні ресурси для здійснення розрахунків.

Належний рівень ліквідності є важливою умовою підтримання платоспроможності підприємства, оскільки забезпечує можливість своєчасного

погашення короткострокових зобов'язань перед кредиторами, постачальниками та іншими контрагентами. Раціональна структура та достатній рівень ліквідності активів дають змогу підприємству уникати фінансових труднощів, підтримувати безперервність господарської діяльності та зберігати довіру з боку партнерів. Водночас недостатній рівень ліквідності може призводити до затримок у розрахунках, зростання фінансових ризиків, порушення збалансованості між активами та джерелами їхнього формування, а відтак – до погіршення фінансового стану підприємства [2, с. 35].

Важливість аналізу ліквідності та платоспроможності полягає також у тому, що ці характеристики дають змогу об'єктивно оцінити фінансовий стан підприємства та своєчасно виявити передумови кризових явищ. Їхнє дослідження виходить за межі формального обчислення окремих коефіцієнтів, оскільки передбачає комплексну оцінку структури активів і пасивів, рівня покриття зобов'язань та здатності підприємства адаптуватися до змін ринкового середовища. Саме тому моніторинг ліквідності є необхідним елементом фінансового менеджменту, а підтримання її належного рівня – однією з передумов фінансової стійкості та стабільного розвитку суб'єкта господарювання.

У фінансовому аналізі ліквідність підприємства розглядають у кількох аспектах залежно від об'єкта дослідження. Найчастіше виокремлюють ліквідність активів, ліквідність балансу та поточну ліквідність підприємства. Такий підхід дає змогу оцінити як здатність окремих елементів майна швидко перетворюватися на грошові кошти, так і загальну узгодженість між активами та зобов'язаннями підприємства. Ліквідність активів характеризує ступінь їхньої мобільності, тобто швидкість і можливість перетворення у грошову форму без значної втрати вартості. З цієї точки зору активи поділяють на високоліквідні, середньоліквідні, низьколіквідні та важколіквідні, що дозволяє визначити, яка частина ресурсів може бути використана для покриття поточних фінансових зобов'язань.

Ліквідність балансу відображає рівень покриття зобов'язань підприємства його активами з урахуванням строків їхнього перетворення у грошові кошти та термінів погашення боргів. Її оцінка здійснюється шляхом зіставлення груп активів, згрупованих за ступенем ліквідності, із відповідними групами пасивів за строками виконання зобов'язань. Водночас поточна ліквідність підприємства характеризує його здатність погашати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів і є важливим показником поточної платіжної спроможності. Достатній рівень поточної ліквідності свідчить про фінансову стабільність підприємства та можливість безперебійного здійснення господарської діяльності [3, с. 223].

Для більш глибокої оцінки ліквідності підприємства у фінансовому аналізі застосовується система спеціальних показників, що дозволяють кількісно визначити рівень його платіжної спроможності. До основних належать коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт

абсолютної ліквідності. Коефіцієнт поточної ліквідності відображає здатність підприємства погашати короткострокові зобов'язання за рахунок усіх оборотних активів і дає загальну характеристику фінансової стабільності у короткостроковому періоді. Коефіцієнт швидкої ліквідності показує можливість виконання поточних зобов'язань за рахунок найбільш мобільної частини оборотних активів без урахування запасів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризує частку короткострокових зобов'язань, яка може бути негайно погашена за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів.

Економічна характеристика зазначених показників полягає у відображенні різного рівня платіжної спроможності підприємства. Коефіцієнт поточної ліквідності дозволяє оцінити загальну забезпеченість зобов'язань оборотними активами, коефіцієнт швидкої ліквідності – реальні можливості погашення боргів у найближчий період, тоді як коефіцієнт абсолютної ліквідності визначає миттєву платоспроможність підприємства. Сукупний аналіз цих показників дає можливість комплексно оцінити фінансові можливості підприємства та виявити потенційні ризики порушення платіжної дисципліни.

Аналіз ліквідності відіграє важливу роль у системі фінансового менеджменту підприємства, оскільки його результати використовуються для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації структури активів, ефективного управління оборотним капіталом і забезпечення стабільності грошових потоків. Показники ліквідності також мають суттєве значення для зовнішніх користувачів фінансової інформації, зокрема інвесторів і кредиторів, оскільки дозволяють оцінити надійність підприємства, рівень фінансових ризиків та його здатність своєчасно виконувати фінансові зобов'язання.

Таким чином, систематичний аналіз ліквідності є важливим інструментом оцінки фінансового стану підприємства та забезпечення його стабільного функціонування. Його результати дозволяють своєчасно виявляти можливі фінансові ризики, визначати напрями підвищення ефективності використання ресурсів і формувати обґрунтовані управлінські рішення. Це сприяє підтриманню фінансової стійкості підприємства та зміцненню його позицій у конкурентному середовищі.

1. Томілін О. О., Тютюнник Ю. М., Бражник Л. В., Дроботя Я. А. Фінансово- економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О. О. Томіліна / Полтава : ПДАУ, 2023. 108 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9ce549db-2874-4179-808c-53cf3f74f4d3/content> (дата звернення: 10.03.2026).
2. Олійник О. О., Роговий С. М. Фінансовий стан підприємства в контексті ліквідності та платоспроможності. *Агросвіт*. 2018. № 19. С. 34-48. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/2945/1/5.pdf> (дата звернення: 10.03.2026).
3. Лопатовська О., Пономарьова К. Сучасна методика аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 5, т. 1. С. 221-228. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-36](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-36) (дата звернення: 10.03.2026).

Таранцова Тетяна. Науковий керівник – Заїка Світлана <i>Якість управлінських рішень у сфері фізичної культури і спорту в умовах інституційних змін</i>	514
Татарець Карина. Науковий керівник – Тютюнник Юрій <i>Теоретичні основи ліквідності та її значення для оцінки фінансового стану підприємства</i>	516
Терехов Юрій. Науковий керівник – Соболєва Ганна <i>Алгоритмізація управлінських рішень підприємств у контексті розвитку бізнес-аналітики та цифрової трансформації</i>	519
Ткаченко Олександр <i>Сучасні інструменти бізнес-аналітики у системі управлінського обліку підприємства</i>	522
Ульянохіна Вікторія. Науковий керівник – Заїка Світлана <i>Аналіз ефективності соціальних інвестицій через призму управлінського обліку</i>	524
Хоменко Людмила <i>Удосконалення управлінського обліку на машинобудівних підприємствах в умовах ринкової трансформації</i>	527
Чернега Віра. Науковий керівник – Балан Алла <i>Управлінський облік як інструмент підвищення ефективності діяльності фізичних осіб-підприємців</i>	530
Чиж Людмила <i>Фінансова діагностика в системі реалізації проєктів розвитку портових підприємств</i>	533
Шабатько Анна. Науковий керівник – Тютюнник Юрій <i>Фінансова стійкість підприємства: економічна сутність та система показників оцінювання</i>	536
Шиян Дмитро, Севрюкова Єлизавета <i>Особливості управління ефективністю використання персоналу сільськогосподарських підприємств в умовах воєнного стану</i>	539
Юрченко Ірина. Науковий керівник – Ромашко Ольга <i>Управлінський облік енергопідприємств за стандартами NATO та Resilience-Менеджменту</i>	542
Kravchenko Svitlana <i>Theoretical and methodological approaches to promoting the development of entrepreneurial activity in rural areas</i>	545
Vovaka Elina. Scientific supervisor – Zaika Svitlana <i>Management decisions in the process of resolving organizational conflicts</i>	547

